

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó lapfőigazgató:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi elő-

járóságoknak egész évre . . . . . 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petülsor térfogata . . . . . 20 fillér.

Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Az aggteleki barlang.

Vármegyénkre nagyfontosságú kérdés kerül megoldásra mostanában, az aggteleki barlang átvételével.

Hogy a dolog épen most aktuális a háborus világban, arról mi nem tehetünk, ez adott tény, amelyet el kell fogadnunk. A Kárpát-egyesület kassai osztálya most jutott tudatára annak, hogy a nagy távolság miatt a más megyében levő aggteleki barlangot nem tudja kellőképpen kezelni és a kor követelményeihez mértén fejleszteni. Ezért most, még a háboru vége előtt, felszólította a gömöri osztályt arra, hogy vegye át a barlangot minden hozzátartozó jogokkal és köteleességekkel, s fizessen ezért a kassai osztálynak 3000 koronát.

A gömöri osztály választmánya már erkölcsi okokból is arra az álláspontra helyezkedett, hogy céljának leginkább megfelelő köteleességet teljesít és önmagának nagyobb belső tartalmat ad az aggteleki barlang átvételével, amely így a legilletékesebb és legközelebb fekvő hazai turisztikai osztály birtokába kerülne.

A Kárpát-egyesület gömöri osztálya ezért elvileg választmánya útján kimondta, hogy a barlangot hajlandó átvenni s a további tárgyalásokra bizottságot küldött ki. Hogy ezt megtehetette a gömöri osztály, az az átvétel anyagi viszonyainak egyszerű és látszólag olesó állapotából folyik, és mert az erre szükséges összeget a gömöri osztály minden nehézség nélkül előteremtheti.

Igy az átvételnek ebből a szempontból semmi sem állana útjában és azt hisszük, hogy az aggteleki barlang nem sokára a gömöri osztály birtokába és kezelésébe fog kerülni. Annyival inkább reméljük ezt, mert a kassai osztály sürgeti a megvételt és az átvételt, és arra most a nyár elején lejáró rövid terminust tűzött ki.

Hogy az aggteleki barlang, ez a világszép és híres természeti kincs gazdát fog cserélni és a legilletékesebb felügyelet alá kerülni, azt a közel jövő hetek egyik elintézésre váró művének tekintetjük. Ilyenformán az történik, hogy az

egyik osztálytól a maga patriarkális, elhanyagolt állapotában átveszi a másik osztály, amely Gömör megye turisztikai viszonyaival foglalkozik.

Ez a jelen. Ha azonban a jövőt tekintjük, nem ilyen egyszerű a kérdés megoldása és épen ez az, ami a gömöri osztályt is arra ösztönzi, hogy a barlang fejlesztése érdekében messzebb kiható lépéseket tegyen.

A barlang belsejében levő utak mindenekelőtt azok, amelyekről lerí a javítás vágya. Volt alkalmunk nem egyszer fülíg sáros állapotban kijutni a nagyszerű természeti szépségek közül, amelyek megnézésére így, művelt ember nem igen kapható.

Fejlesztésre szorul még a világítás kérdése is. Eddig gyertyafény mellett, néha magnézium szalagok gyújtásával láthatuk a barlangot. Villamos fény mellett nagyobb biztonsággal járhatnánk benne.

Elég fontos dolog a szállás és élelmezés megoldása is a barlang bejáratainál. Igen egyszerű szobák nagyon kis számban állanak ott rendelkezésre s nagyon egyszerű élelmezés is kapható. De ilyen feltételek nem elegendők az idegen forgalom biztosítására.

Szabályozni kell még a barlanghoz jutás kérdését is. A vasutttól elég távol van és rendes kocsiközlekedés nincs, csak patriarkális fakószekerek állanak jó pénzért rendelkezésre. Gondoskodni kellene kényelmesebb kocsik esetleg automobil közlekedésről, sőt egy kisebb szárnyvasut építését is megérdemelné Gömörnek s a hazának ez a világraszóló természeti kincse. Most ezeken alul van az évi látogatók száma, úgy lehetne tíz-huszezer is s ez nagyban emelné a bevételeket is.

A háborus idő nem alkalmas az egész fejlesztési terv megvalósítására, legfőleg a belső barlangi utak javítására kellene valamit kezdeni. Az egész fejlesztési terv azonban elsősorban Gömör és a gömöriek érdeke és a mi feladatunk, s azért már most gondolkozhatunk a segítség módozatairól, macczenások áldozatkészégéről, részvénytársaság alakításáról és hisszük, hogy vármegyénk kiváló vezetői is felkarolják ezt az ügyet, ha megvalósításra kerül.

A negyedik hadikölcsön.

(A gömöri végeredmény. — A főszoqabirák és jegyzők tevékenysége. — Hírek.)

A negyedik hadikölcsön gömörvármegyei eredménye most már pontos számszerűséggel áll előttünk s megállapíthatjuk, hogy ez a tekintélyes summa méltó Gömörnek eddigi viselkedéséhez s hogy ennek révén vármegyénk újra a törvényhatóságok között az első helyek egyikét biztosította a maga számára.

15.282.550 korona

az az összeg, amely a negyedik hadikölcsön alkalmával Gömörvármegye hazafias népe s kötelességtudó testületei és intézményei részéről a haza oltárára került.

Ezen tekintélyes eredmény első sorban a főispán lelkes agitációjának köszönhető, de nagy részük van benne a pénzüntézetünk előkevény vezetőinek is s lelkeszeinknek és tanítóinknak.

Mindezekon kívül sokszor az emberi erőt meghaladó munkát végeztek a siker érdekében közigazgatási tisztviselőink s az alábbi kimutatás arról beszél, hogy a járáások, körjegyzőségek és községek mily mértékben teljesítették kötelességüket.

Feledi járás 1354531 korona. Körjegyzőségek: Serke 280250, Alsóhangony 19150, Jéne 24050, Rimaszécs 109450, Nemesradnót 25270, Bátka 113650, Felsőbalog 102000, Meleghegy 66200, Dusa 9450, Jánosi 256250, Várgede 114381, Gömörsid 50000, Almágy 133350 kor. Ebből készpénzjegyzés 718816 korona.

Rimaszombati járás 1142550 korona. Körjegyzőségek: Nyustya 150000, Rmarahó 106800, Rimabánya 76550, Alsósziklás 44050, Rimatamásfalva 63150, Osgyán 47100, Nagyszuha 36150, Köhegy 46500, Forgácsfalva 42250, Ujantalfalva — korona. — Nagyközségek: Klenőcz 59500, Tiszolcz 110550, Rimakokova 359950 korona.

Putnoki járás 588450 korona. Körjegyzőségek: Bánréve 153250, Zádorfalva 105550, Ragály 52300, Csiz 68200, Kelemér 209150, Putnok nagyközség 475650 korona.

Nagyőrözei járás 504904 korona. Körjegyzőségek: Murányalja 115800, Kisőröcze 65100, Kövi 101400, Lubény 70500, Gicze 92600, Süvete 59454 korona.

Ratkói járás 415050 korona. Körjegyzőségek: Rónapatak 11900, Ujvászár 81700, Szirk 74350, Balogrussó 73550; Ratkó nagyközség 173550 korona. (Készpénzjegyzés a járásban 160016 korona).

Tornaljai járás 1316560 korona. Körjegyzőségek: Sajógömör 153060, Oidaltala 99650, Szkáros 93500, Méhi 85500, Harkács 78700, Gömörpanyit 69850, Sajószentkirály 60000, Beje 42750, Özörény 40150, Gömörhosszuszó 31600, Felsővály 38650; Tornalja nagyközség 517150 korona.

Rozsnyói járás 1534000 korona. Községek: Csetnek 288000, Pelsőcz 254650, Nagyszabos 77350, Martonháza 8250, Szabados 20750,

Rozstalva 19500, Kuntapoleza 28300, Hámosfalva 12450, Páskaháza 14300, Gacsalk 26000, Annafalva 36700, Kisszabos 5900, Márkuska 5950, Geczalfalva 21000, Pétermány 3250, Restér 5600, Sebespatak 6900, Kisgenes 4700, Rekenyeuifalu 8300, Rozsnyórudna 15700, Lucska 12550, Barka 19100, Kiskovácsvágása 5950, Dernő 17600, Várhosszurét 20250, Hárskut 16450, Krasznahorkaváralja 71450, Jólész 8100, Dénes 9550, András 9250, Betlér 52500, Sajóháza 20500. Csucsom 17500, Henzlófalva 6300, Nagyveszverés 23050, Kisveszverés 19200, Henczkó 2800, Nyilas 7550, Gócs 19100, Alsó-sajó 32600, Kisfeketepatak 8000, Oláhpatak 21400, Sajóréde 47800, Felső-sajó 14150, Berdárka 5500, Berzété 32700, Berzétékörös 16100, Szalóc 51300, Vigtelke 20100, Szilicze 27750, Szádvárborsa 34300 korona.

Garamvölgyi járás 717610 korona. Körjegyzőségek: Helpa 32000, Garamtő 23260; nagyközségek: Királyhegyalja 53100, Koháryháza 545250, Garamszécs 64000 korona.

*

Rozsnyó város árvaszéke utján a negyedik hadikölcsönre összesen 12550 korona értékű jegyzés történt. Ebből 10000 koronát a gyám-pénztári tartalékalapból jegyezték.

*

Helyreigazítás. A *Jolsvai Takarékpénztár R. T.-nél* eszközölt jegyzések mult számunkban 177750 koronában voltak feltüntetve. Most a nevezett pénztintézet az értesítést nyújtja, hogy ez az összeg csak a második jegyzési időszak eredménye s hogy összesen 337750 korona jegyzés történt a IV. hadikölcsön céljaira. Az első hadikölcsönre 215300, a másodikra 257350 s a harmadikra 618650 korona jegyzés történt ezen intézetnél.

Világháború.

Olasz offenzívánk hatalmas lendülettel halad előre. A mult héten kivált az Assa völgyben tettek igen szép előhaladást, ahol előbb az Asiagót védő pánczélerődöket foglalták el mind, majd az északi részen Asiagón túl haladva, magát a várost is elfoglalták.

Evvel egyidejűleg Arsiero felé is támadtak az Astico völgye mellett s egymásután foglalták el a Casa Ratti, Barcarola és Punta Corbin erődöket s ezzel Arsiero sorsát is megpecsételték, együtt esett el Asiagóval.

De még a Posina völgyét is átlépve, attól déli irányban kiterjeszkedtek a Monte Priafora csuesán túl azokig az erődökig, amelyek a Schioba vezető utat védik. Ha ezek az erődök is elesnek, nyitva lesz az ut Schioba, ahol a lombard—velencei sikság kezdődik.

Ha támadó csapataink eddigi teljesítményein végig tekintünk, azt látjuk, hogy két hét alatt nemcsak Tirol délkeleti részéből verték ki az ellenséget, hanem az Alpok magas hegyeit elfoglalva, azokon át pár száz négyszög kilométert elfoglaltak Olaszország területéből olyan helyen, ahol a legtöbb pánczélerőd és ágyúútig építmény védte a határt. Betörték az Etsch és Brenta völgyei közt az ellenség országába, rémületet keltve hatalmas előnyomulásukkal, elfoglaltak vagy 40 erődöt, amelyeknek jó része

pánczélerőd, elfogtak 30.000 sebesületlen olaszt, zsákmányul ejtettek 300 ágyút és sok géptegyvert.

Olyan erőteljesnek mutatkozik offenzívánk ezen a nehéz, hegyi területen, hogy a legnagyobb elismerés illeti az ottan küzdő vitézeket, akik az olaszok szerint a monarchia elitesapatai, felerészben magyarok, felerészben gráci, linzi, tiroli osztrákok.

Az olasz harcztér többi részéről alig jelentenek most valamit. Talán már meg is kezdik az olaszok a visszavonulást más területekről, mert ha seregeink elérnek a sikságra, akkor későn lesz már az olaszoknak az Isonzó mellől és Karinthia határáról visszavonulniok, a mieink elzárhatják az utat előttük.

A verduni harcztéren szintén erős lépésekkel közelednek a dolgok az éres felé. Ujabbban a Maastól nyugatra a Mort Homme és Cumieres mellett előnyomultak a németek s mintegy 1500 foglyot ejtettek, de kissé előhaladtak a Maastól keletre is Douaumont, Thiaumont vidékein, ahol a francziák igen erős és heves ellentámadásait napokig tartó harcokban legyőzték. Mindenesetre esodálatot érdemel a hazájukat védő francziák hősi kitartása, de nem tudják föltartoztatni a német előnyomulást. Isszonyu harcok folynak Verdun körül, 7000 ágyú dörög a két részen, milliós seregek állanak szemben egymással, a francziák a lefolyt száz napos harcban semleges becslés szerint 350 ezer embert veszítettek, ebből vagy 50 ezer fogoly és 200-nál több ágyút, sok géptegyvert. Az elvesztett terület néhány száz négyzet kilométer, de tele erődökkel, kiépített állásokkal s a francia sereg, bár számbeli tulsulyban van, odaszorul egészen az erődök falaihoz.

Ezenkívül élénk tüzérharc folyt a labasscei csatorna és Arras közt, ahol angolok látják el a frontszolgálatot. Legujabb jelentés szerint nagy tengeri ütközet folyt le a Skager Rak közelében a németek és angolok között s az angolok sok nagy és kis hajót veszítettek, a németeknek is volt néhány hajó veszteségük, de győzelmük nagyon nagy.

Érdekes, hogy a Balkánon is megkezdődtek a hadműveletek. A bolgár hadsereg megindult és átlépte a görög határt a Struma völgyben. Rupel görög várat megszállotta a görög felségjogok épségben tartásával s elindult Demirhisszár és Szeresz felé Kavalla irányában. Ha az ellenségnek szabad görög területet megszállani, szabad nekünk is és Görögország ebben a tekintetben partatlanul semlegesnek bizonyult.

Albánia déli részén, a Vojusa folyónál mozgolódtak az olaszok, nyilván azt hitték, hogy Kövess hadseregével az olasz határra ment, de — mint írják — meggyőződtek róla, hogy Kövess ott ma-

radt s így elmaradtak az albániai harczi jelentések.

Az orosz frontokon úgy Európában, mint Azsiában meglehetősen csend uralkodik, de volt egy előtörési kísérlet a besszarábiai határon és a Dünaburg körüli fronton is. Az olaszok nagyon panaszkodnak az orosz mozdulatlanság miatt.

A béke megvalósításán sokan és sokfelé fáradoznak az ellenséges országokban is, legharcziasabbak a francziák. Hogy az ellenfelek őszintén akarják-e a lehető és megfelelő békét, azt még nem tudhatjuk.

Értesítés és meghívás!

A rimaszombati közs. iparos-tanonc iskolaiban az 1915—1916. tanévi *évváró nyilvános vizsgák* folyó évi junius hó 9-én, azaz pénteken délután 2 órakor az állami elemi fuiskola helyiségében fognak megtartatni, melyre van szerencsém a városi iparhatóság- és testületek m. t. tagjait, valamint az érdeklődő nagyközönséget és tanügybarátokat tisztelettel meghívni.

Rimaszombat, 1916. junius 1-én.

Törköly József, iparostan. isk. ig.

Vármegyei rendes tavaszi közgyűlés.

Gömör és Kishontvármegye alispánjától. 8402—1916. szám.

Hirdetmény.

Figyelemmel az 1886. XXI. t. cz. 45. §-ának rendelkezésére, vármegyénk rendes tavaszi közgyűlésének határídeje a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur hozzájárulásával és Főispán ur ömeltóságával egyetértőleg folyó évi **junius hó 23-ik napjának d. e. 10 órájára** és a felmerülhető szükség esetén a következő napnak d. e. 9 órájára Rimaszombatba, a vármegyei székház nagytermébe tüzetvén ki. Felkérem a vármegyei bizottság mélyen tisztelt tagjait, hogy ezen gyűlésen megjelenni és a köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézésében tapasztalt ügybuzgalommal részt venni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyát a fontosabb vármegyei háztartási alap 1915. évi zárszámadásának megvizsgálása fogja képezni, emellett azonban elintézés alá vétetnek a kibocsájtandó tárgysorozatban elsorolandó közügyek is.

Rimaszombat, 1916. május hó 29.

Lukács, alispán.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok.

szomorú és derűs kis életdarabok hosszú légiójából ide kínálkozik egy-kettő.

*

Ha vezércikknek írnám meg, tulságosan erős színeket kellene kikevernem a palettámról, ha humorosan akarnám megírni, igen kesernyész lenne a téma szomorúságához a mosolygás — jobb lesz beleszorítani két csillag közé azzal a lemondó legyintéssel: ugyis hiába!

A „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság” Rimaszombatban elfogad: takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett. A „Magyar Általános Hitelbank” érdekkörébe tartozván, díjmentesen közvetít hadifoglyok részére pénzküldeményeket.

Rimaszombat és a közéletmezés, ez az a bizonyos téma, amihez keztyűs kézzel és szordús tollal kezdek s nem bántok senkit, csak azon csodálkozom, hogy a városi érdekeket képviselő lapok tele vannak hírekkel, hogy egy helyen 98 fillér egy fél kiló hatósági rizs, a másik helyen 4 korona egy kiló hatósági szappan — sőt gömöri városokról is tudok, ahol hat koronás hatósági szalonát mérnek nem sokára s nálunk hiába várjuk akár az egyik, akár a másik boldogító hírt?...

Ez a kis panaszkodás annál aktuálisabb, mert egy a jövő élelmezése szempontjából fontos eszme fekszik a város vezetőségének asztalán s igen félek, hogy a nyári meleg álmosító hangulatában csendesen elszendereg.

Pedig kell valamit csinálni e téren, mert az utcai ezüstkészítők poros fagyajával nem lehet élelmezni a közönséget!

Egy tisztviselő barátom a múlt napokban épánaszolta nekem, hogy a gyengélkedő feleségének naponta huslevest kell ennie s kiszámította precíz pontossággal, hogy ez a fényezés neki havonta 100 koronájába kerül.

Találós kérdés: miből fizesse egy tisztviselő, akinek 158 K 60 fillér fizetést adnak az apró c-eprő levonások után a ruházkodást, a reggelit, vacsorát s az ebéd többi részét, ha maga a leves 100 koronát emézt fel?

A megfejtők között egy csodarabbi állás lesz kisírsolva.

Minden város és speciálisan a felvidéki városok epedve sóhajtoznak ezután a fogalom után: „idegentorgalom”.

No Rimaszombatnaknem kell többé sóhajtoznia!

Az itt állomásozó katonaság után annyi ember húzódott Rimaszombatba, hogy tele vagyunk idegenekkel; sőt annyira tele vagyunk, hogy legközelebb a Rimatamástalya felé vezető ut és az Erzsébet tér sarkán levő üzletben, ahol nemrég egy csodapók volt látható, belépti-díj mellett lesz kiállítva egy Rimaszombatban született, saját lakásában lakó és a rimaszombati piacról táplálkozó — és mégis élő halandó. *Glin.*

A városkerti fák alatt.

a Rima-part fái alatt és sok más helyen, ahová az özőnlő és most már vakító aranyárnak csak fénytelen, friss langyossága ér el, az utóbbi hetekben kis és nagy diákok jártak fel-alá lázas léptekkel.

A szájuk hangtalanul, el-elakadva mozgott, a szemük tágranyitva, gondolkozón tévelygett, és a kezükben ott fehérlett a czeruzával össze-vissza jegyzett szigoru latin nyelvten, vagy geometria.

Féltő és gyötrő akarattal kényszerítették tiltakozó agyukba a sorakozó betűket, a száraz számokat, csak néha-néha lankadt le a könyvet szorongató kezük, éledt fel a szemük, amint ott felejtették tekintetüket a fák duzzadó lombján, a szellőben borzongó fűvön vagy a csodás végtelenségű, meleg kék égbolton. Ilyenkor nevetve hittá, csalta őket minden, az egész nyíló, fakadó egészséges természet; és rejtőzve, szavak nélkül ébredt bennük a vágy: milyen jó volna ezél nélkül neki iramodni a zöld mezőnek, te szülő izmokkal, kitágult mellel és felvetett fejvel, aztán hanyatt feküdni a hűsítő fűbe és gondolat nélkül, merően belemélyedni a titkos, átfoghatatlan kékségbe. Milyen jó volna nézni a virágok halvány, vagy lángoló színű kelyhét anélkül, hogy a latin nevére kellene gondolkoznunk, és járni, járni hajadonfővel a tavaszban napestig.

De ezek a vágyak nem mertek követelőkké lenni. Szembeszállott velük és gyeplőn tartotta őket a kötelesség, a közelgő vizsgák gondolata, a diákság nyomasztó, tavaszi szorongása. — Évről évre harczol így bennük ez a két ellenfél: a természet friss, duzzadó ereje, amelyből még hiányzik a bágyasztó, izzó vakációs nyár, korlátlanul hatalmas és egészséges, és amely nem tűr szellemi elmélyedést, és a kötelesség, amely a padokba szorítja őket, a fekete táblák elé és parancsoló ujjal mutat a könyvekben feketéllő sorokra.

Évről évre az előbbihez szit minden csejpvérük, fejlődő fiatalságuk és évről-évre legyűri

ezt a természetes követelést egy fonák és szerencsétlen beosztás: a juniusi vizsgák. És ebben a belső hánykolódásban, ebben az emésztő fakírságban csöndben és észrevétlenül születik a későbbi évek kínzó és ernyesztő neuraszténiája.

Tábori levél.

Gömöri kis lányok, asszonyok! Nektek küldöm soraimat. Még élünk a fronton. Hozzánk is átesap a végtelen rónákon s bérezeken az otthoni tavasz édes illata. Tavaszi fuvalom lebegteteli lelkem.

Látom az otthoni fényes napot, a feslő bim-bót, a csillogó porszemet. Érzem az ibolya, a gyöngyvirág s az orgona mámorító illatát. Látom a porosodó utczát, a zöldülő berket, ligetet, a virágos rétet s rajta a természet legszebb virágait, — titeket.

Itt is van tavasz! Itt is rügyeznek s virítanak a fák! A mező zöldel. A pacsirta itt is dalol, a légrónát hajnaltól késő estig szántva. Csak egy nics! Ti hiányoztok, a ti bársnyos lelketek, mely a miénkre puha takaróként borulna. A halál szele villámgyorsan száguld el mellettünk. Ujabb meg újabb fuvalmakat kelt. Azért mi szorgalmasan dolgozunk. Egy nagy virágrügyet érlelgetünk hónapok óta. Nem elég ennek az ezüstös harmat s a nap aranyugara! Más melegség s redű kell ennek! — Ágyuk, fegyverek pokoli tüzével, lelkünk melegével s egyikünk másikunk kifolyó vérével tápláljuk! Nehezen nyílik ki a béke nagy virága!

Ha sikerül majd megérlelni, akkor csákónkra s mellünkre tűzzük mindannyian. Piros, harszi virágitokat fehérrel cseréljük majd föl. Így viszünk nektek dicső Békétavaszt.

Elnézlek illatos orgonák alatt busuló kis lány és téged, magános, fehér szobád mélyén síró édes Anya! Nektek már ez a tavasz is legyen jó! Mindennap hullassatok egy könnyecseppel kevesebbet! Így, mire könnyetek lassan elfogy, megjön a Békétavasz! Titóletek kérünk majd irt sebünkre! Tóletek a nagy vértengerben fűrésztött, fehér lelkünkre! Ugy-e szívesen adjátok majd azt?

Legyetek türelmesek. Sok, kedves, tavaszi üdvözlötet küldünk a frontról tinéktek.

Zászlós.

Személyi hírek. *Kubinyi* Géza főispán jelenleg Budapesten tartózkodik s onnan csak e hó 7 én tér vissza.

Lukács Géza alispán hivatalos fővárosi tartózkodásából szombaton e hó 3-án tért vissza Rimaszombatba.

Legfelsőbb elismerés. A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért *Czékus* László 5. cs. és kir. gyalogezredbeli főhadnagynak és *Khindl* Dezső 5. gyalogezredbeli tart. hadnagynak legfelsőbb dicső elismerése tudtul adassék.

Ezüst signum laudis kitüntetését kapott vitéz magatartásáért *Erdensohn* János 25. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagy.

Signum laudis. A király legfelső dicső elismerése tudtul adatott: *Fábián* Armin 25. gyalogezredbeli századosnak, *Dobrovits* Jenő 25. gyalogezredbeli tart. főhadnagynak és *Krindl* Dezső 5., *Engler* Lajos és *Misztrik* János 25. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyoknak.

Német kitüntetés. A király megengedte, hogy *Biedermann* Sámuel honvéd, a 16. honvédegyalozredben a német harcász érdeméremet el fogadhassa és viselhesse.

Vöröskeresztes kitüntetés. Dr. *Markó* Lászlóné, miskolci orvos neje, akit Gömörhöz rokoni kötelekek fűznek, a hadiékítményes ezüst vörös-keresztes díszéremet kapta.

Szabadságon. A galicziai harcztérről mult héten két heti szabadságra ide hazaérkezett *Havranek* János esendőrszázados, dr. *Rárósi* Gyula ügyvéd veje. — Ugyancsak itthon tartózkodtak most szabadságon: *Horváth* Albert és *Pásztory* Gyula tart. főhadnagyok főgimn. tanárok és *Istók* József adóhiv. tisztviselő hadnagy fia: *Barna*.

Katonai előléptetés. *Jellinek* Ferencz orvosnövendék, *Jellinek* Jakab vendéglősnek az északi harcztéren szolgálatot tevő fia, május hó 1-én hadapróddá lépettelő. Ugyancsak mostanában lett zászlós a besztercebányai rokkant kórházban lévő *Galambos* Géza, *Galambos* József polgártársunk derék fia.

Ezüst signum laudis. A király legfelső dicső elismerése ujólág tudtul adatott vitéz magatartásáért *Butseck* Károly 80. gyalogezredbeli századosnak.

Signum laudis kapott vitéz magatartásáért *Bondy* Alfréd 80. gyalogezredbeli tart. hadnagy.

Katonai érdemkereszt harmadik osztályát a hadiékítménnyel kapta az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismeréséül *Geppert* Lipót 80. gyalogezredbeli százados.

Ezüst vitézségi érem. A 16. besztercebányai honvédegyalozredben a II. oszt. ezüst vitézségi éremet ujólág megkapta *Kohn* Emil szakaszvezető.

Helyettesítés. *Szepessy* Árpád rozsnói esendőrfőhadnagy a hivatalos ügyben távollevő szárnyparancsnok helyettesítésére, két hétre, Rimaszombatba vezényeltetett.

Sikeres vizsga. A nemzeti zenedének IV-ik évfolyamáról mult héten Budapesten igen jól sikerült zongora vizsgát tett *Cziner* Márta, dr. *Cziner* Miksa helybeli ügyvéd, pénzügyügyi ügyész szép tehetségű leánya.

Halálozások. A nyugdíjas tanítószág egy tiszteletreméltó, érdemduz tagja költözött el t. hó 26 án az élők sorából: *Hanák* Manó, volt áll. isk. igazgató tanító személyében. Nevezett mint 19 éves ifju jött át Sziléziából édes hazánkba s beiratkozván a losonci állami tanítóképzőbe, megszerezte a néptanítói oklevelet. Tanulmányai befejezése után néhány évig Forgácsfalván, ugyszintén Rimaszombatban mint felekezeti tanító működött, majd kinevezetvén Tiszolcra áll. tanítónak, itt teljesítette 30 éven át nemes tanítói hivatását. 3 évvel ezelőtt nyugdíjba vonulván, csendes visszavonultságban élte napjait, míg nem a halál most meg nem váltotta a több mint fél évig tartó súlyos betegségének szenvedéseitől. Ravatalára az áll. iskola gondnoksága és tantestülete koszorut helyezett, kihült tetemeit pedig a községrapraja-nagyja kíséerte ki május hó 28 án utolsó útjára, a csendes temetőbe. Teljesüljön ez érdemduz néptanítón az Úr ama ígérete: „A tanítók úgy fognak ragyogni, mint az égi csillag...” s legyen az ő siri álma békés, édes...

Kálmán Lajos itteni m. kir. adótsizt hosszas betegség után Kolozsvárott 37 éves korában május hó 26 án elhunyt. Mult héten temették a korán elhunyt tisztviselő fiatal nővérét. A halál e-et őszinte részvétet váltott ki a korán özvegyiségre jutott hitves és a súlyos csapások által ért család iránt. A temetés május 29-én ment végbe Kolozsvárott.

Varga Lajos helybeli tekintélyes polgártársunkat és családját mély gyász sújtotta le. A gondos anya, a jószágos, szelidlelkű hitves: *Varga* Lajosné szül. *Lehotzky* Etelka, ki nemcsak saját házának volt valóságos védőangyala, de a szegényeknek, elhagyatottaknak nemesszívű istápolója volt s szerény magatartásával, szeretetreméltó egyéniségével mindenki rokonszenvét biztosította magának, folyó hó 1-én hosszas betegség után 46 éves korában városunkban elhunyt. Halála széles körökben keltett igaz, őszinte részvétet. A nagy csapás által porig sújtott férjén kívül gyermekei: *Varga* Etelka férjével *Csabay* Gyulával, *Varga* Mariska férjével *Izsépy* Bélával, *Varga* Lenke, *Varga* Lajos gyászolják az elhunytat, kinek hült tetemeit szombaton délután 4 órakor az ág. ev. egyház szertartásai szerint helyezték nagy és őszinte részvét mellett örök nyugalomra.

Még csak nemrég hantolták el Csizben a nagy vidéken ismert és széles körökben kedvelt *Kossuth* József ügyvédet, most követte őt a halálba hitvese: özv. *Kossuth* Józsefné született *Czibur* Mária, ki május 29 én 68 éves korában hosszu betegség után Csizben elhunyt s ott 31-én nagy részvét mellett el is temettetett. Két gyermeke: *Sándor* Béláné szül. *Kossuth* Lujza és *Szalay* Antalné szül. *Kossuth* Jolán családjukkal, továbbá két testvére: *Czibur* Pál és *Hevesy* Lászlóné *Czibur* Erzsébet családjával gyászolja az elhunyt tisztas urinőt.

Korent Vilma, a Vöröskereszt-kórház volt ápolónője, *Korent* Vilmos helybeli polgártársunk leánya május hó 28 án 32 éves korában több hétig tartott betegség után elhunyt. Május 30 án délután nagy részvét mellett temették el.

Zeman Ödön egyházmegyei áldozó pap 39 éves korában, áldozó papságának 14 ik évében Hárskuton meghalt május 25 én. 27 én temették el.

Csincsik József szabó városunkban május hó 26-án hosszas betegség után 37 éves korában meghalt. 28-án temették.

Czakó József, ki Tornalján Hevessy Bertalan földbirtokosnál csaknem negyedszázadon át végezte az uralági inas szolgálatát, s jólelkű gazdája és a vármegyei urak immár a családhoz tartozónak tekintették a hűséges szolgát, május hó 28 án 51 éves korában az itteni kórházban elhunyt. Végső kívánságához híven nemeslelkű gazdája szép temetést rendezett neki s május 29-én délelőtt a beszentelést a kórházban Széman Endre pápai prelátnak végezte s aztán Tornaljára szállították a hült tetemet, hol nagy részvét mellett temették a hűséges szolgát 10 nap előtt elhunyt felesége tetemei mellé. Ugy a beszentelésen, mint a temetésen a szolga nemesszívű gazdája és több előkelő férfit jelent meg.

Elhunyt katonák. A helybeli Vöröskereszt kórházban május hó 28 án elhunyt az uzapanyiti származású Nemes János 16. ezredbeli közkatoná, kit Nagykanizsáról szállítottak az itteni kórházba súlyos betegen s csak egy hetet töltött az itteni kórházban. Szülei a hült tetemet Uzapanyitra szállították 30 án s ott temették el nagy részvét mellett.

Kálmán József dorozsmai származású 1/22. munkásosztagnál szolgálatot tett katoná 31 éves korában május 29 én hosszas betegség után tüdőbajban elhunyt. 30 án katonai pompával temették.

Allandó választmányi ülés. A június hó 23-ik napján megtartandó vármegyei rendes közgyűlést megelőzőleg a vármegyei háztartási alap 1915 évi zárszámadásának megvizsgálása és a tárgysorozatban közzétett ügyek előkészítése végett allandó választmányi ülés megtartása válna szükségessé; a háztartási alap számadásának megvizsgálása végett a f. évi június hó 6 ik; a többi ügyek előkészítése céljából pedig június hó 20. és 21 ik napjainak mindenkor d. e. 10 órája határidőül Rimaszombatba a vármegyház kistermébe tüzetett ki.

Orvosi tanfolyam. A nemzeti betegségek terjedése ellen való védekezés ügyében Budapesten több egy egy hetes orvosi kurzus fog tartatni. Az első tanfolyam most június 5—11-ig tart s azon dr. Gaál Gusztáv tornaljai járás orvos, tb. megyei főorvos és dr. Fuchs Izó megyei kórházi orvos, városi tisztviselő orvos helyettes is részt vesz; s behivatott a szintén jelentkezett dr. Molnár Ferenc rimaszécsi kör orvos is.

Gondnoksági ülés. Az állami elemi fiú és leányiskola gondnoksága mult szombaton — május 27-én — dr. Kovács László polgármester e nélkülével tartott ülést, melyen az elnök meleg és lelkes szavakkal üdvözölte a gondnokság jelen volt érdemes tagját: Széman Endre prépostot, pápai prelátnak történt kinevezése alkalmából. Azt az értékes és kiválóan becses munkásságot, melyet a prépost-prelátnak egyházi, tanügyi és társadalmi uton a város közönségének közszeretete és becsülése mellett évek óta végez, lendületes, szép szavakkal aposztrofálta a polgármester s a gondnokság nevében az elismerést és jókívánságokat tolmácsolta. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a gondnokság azon tagjai, kik még nem tették le a hivatalos esküt, most eleget tettek az előírásnak. Matolcsy Pál és Törköly József igazgatók tették meg ezután jelentéseiket. Tudomásul vette a gondnokság, hogy az elhunyt Inostörősz Mária helyébe özv. Bérczy Kálmánné lett áthelyezve az itteni elemi iskolához. A költségvetés tárgyalása után még az évszázó vizsgák határideje lett megállapítva s ezzel az ülés véget ért.

Pótló tanfolyam. Az idén, bár május végén eltávoztak a tanulók, június végéig tanítás lesz a főgimnáziumban. Miniszteri rendeletre egyhónapos tanfolyamot tartanak azok részére, akiket az iskolai év elején a VII. és VIII. osztályból besoroztak. Ezek a tanfolyam végére után vizsgázhatnak s érettségit is tehetnek.

Hivatalos órák a kir. tanfelügyelőségénél. A gömör kishontvármegyei királyi

tanfelügyelőségénél a hivatalos órák f. évi jun. hó 1-étől kezdődően reggeli fél 8-tól délután 1-ig tartanak.

Kitüntetés. A király dr. Rónai Adolf nyug. törzsorvosnak, a dunakeszi hadikórház vezető orvosának a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta. A kitüntetett férfit dr. Deutsch Miksa itteni fogorvos, tart. főorvos apósa.

Vallásvizsga. A rimaszombati állami elemi fiú, valamint elemi és polgári leányiskolák ág. hitv. evangélikus tanulóinak vallásvizsgálója mult hó 28 án lett megtartva a helybeli evangélikus templomban. A vizsgákon Hübössy Lajos ev. lelkész, köri dekanus elnököt, ki a szépen sikerült vizsga befejeztével mély hatású beszédet tartott. Buzdítva a vizsgázott növendékeket és szülőiket a hithűségre, és köszönetet mondott Halász József vallásnagynak az elért szép eredményért. Vizsga után a dekanus tiszteletére az ev. hívek társaságára gyűltek egybe a Széchenyi-kertben. A társaságban a jelenlévők részéről szebbnél-szebb pohárköszöntők hangzottak el.

Vasuti hír. Közönségünknek egy régi óhajta és többször kért kívánsága nyer teljesülést e hó 4 én, amikor kezdve a Rimaszombattól d. e. 10 óra 12 perczkor Feled felé induló 8161. sz. tehervonat s a Feled felől Rimaszombatba d. u. 2 óra 3 perczkor érkező 8164. sz. tehervonat a személyszállítás céljaira igénybe vehető. — Ezzel Budapest és Miskolc felől és felé előnyös csatlakozást talál közönségünk. — Mindenesetre dicséretes a Máv. előzékenysége, amely az utazó közönség kényelmét és igényeit a lehetőséghez képest kielégíteni igyekszik.

Orosz fogságból. Az „Est”-ben olvassuk, hogy Bakó István tart. hadnagy orosz hadifogságból mint rokkant hazakerült s közli, hogy Krasnojarszkból, hol ő is tartózkodott, Peck Hugó rimakokovai származású hadnagy üdvözlöt küld és tudatja, hogy egészséges.

A közigazgatási bizottság ülése. A vármegyei közigazgatási bizottság tekintettel arra, hogy az e havi rendes, terminusa pünkösdi hétfőjére esnék, ülést e hó 13 án, kedden d. e. 10 órakor fogja a vármegyház kistermében megtartani.

A F. E. L. Gömörben. Azon nemes és öntudatos eszmének, mely a női ruházatkodásnak a nagy dőkhöz mért egyszerűsítését és a pazarló fényűzés elleni küzdelmet kívánja, Lukács Gézánné alispánné közlése nyomán legutóbbi számunkban Gömörben is igyekeztünk talajt teremteni. — Hogy soraink nem hangzottak el hiába, azt igazolja az a körülmény, hogy Lukács Gézánnához e hét folyamán a következő hölgyek jelentették be a ligához való csatlakozásukat: Lukács Gézánné, özv. Ragályi Gézánné, dr. Löcherer Tamásné, Szelezky Árpádné, Boczko Dánielné, Gál Istvánné, Lukács Margit, Löcherer Lili, Török Matild, Fekete Pálné, Fekete Borcsu, Fekete Sárika, G. Gombos Fanni, dr. Mihalik Dezsőné, Czinke Jolán, Hámos Aladárné, Lengyel Ivánné, Meskó Sárika, dr. Rárossy Gyuláné, Marikovszky Elza, özv. Okolicsányi Jánosné, dr. Törköly Józsefné, Istók Boriska és Lenke. Lukács Gézánné ezek részére a jelvényt megrendelte s tekintettel arra, hogy ögróf Pallavicini Györgyné a mozgalom felkarolására külön levélben kérte fel, az akcióban való lelkes részvételének szándékát az ögrófnéknak is bejelentette. Arról is tudomást szereztünk és őszinte örömmel közöljük, hogy Samarjay Jánosné szintén kapott a liga vezetőjétől felhívást és gyűjtő ívet, amelyet ismerősei körében köröztetvén, a következő hölgyek aláírását szerezték meg: Széplaky Lajosné, Mária Lászlóné, dr. Marikovszky Istvánné, özv. Terray Istvánné, Szalontay Anna, Bérczy Kálmánné, Seder Ida, Szakall Lenke, Bartholomeides Margit, Gyürky Pálné, Gyürky Anna, Baráth Károlyné, dr. Kovács Lászlóné, dr. Musotter Miklósné, dr. Söldös Béláné, Eperjessy Józsefné, dr. Weinberger Rezsőné, dr. Bleier Leoné, Simon Mihályné, Jellinek Bertalánné és dr. Fekete Tiborné.

A Széchenyi kerti második sétahangverseny. Mult vasárnap tartatott meg a hadijótékonsági célokat szolgáló második

katonazenés sétahangverseny. — A 80-ik gyalogezred zenekara szebbnél-szebb darabokkal gyönyörködtette a nagy sétáló közönséget, amely valósággal elárasztotta a Széchenyi kerti sétányait. A 10 filléres belépő díjakból 85 K 37 fillér folyt be, melyet a bizottság összeszámolás után a városi pénztárban helyezett el. — Ez alkalommal az urnánál Kolbay Sári, Majthán Mariska, Czinke Jozsa és Lévai Irmus voltak jelen és szedték a belépő díjakat.

A Vöröskereszt-egylet városi választmánya május 31-én Samarjay Jánosné elnöklésével a vármegyháza nagytermében látogatott ülést tartott. Az elnök meglepetéssel üdvözölte a megjelenteket a hivatalos teendői miatt a megjelenésben akadályozott Kubinyi Géza elnök nevében is. Az orsz. Vöröskereszt-egylet központja kérelmet intézett a városi választmányhoz, hogy az országos Péter Pál-napi gyűlésben vegyen részt. Az elnökség tanácskozott már e tárgyban s előterjesztést is tett a választmánynak. Közben azon eszme került ki illetékes helyekről, hogy nem volna e célravezető és több sikerrel kecsegtető, a gyűlésnek július 2-ára, vasárnapi napra való áthelyezése Gömörmegyére vonatkozólag — amennyiben ez a helyi érdekeknek inkább megfelelő volna. — Lengyel Iván jegyző felolvasta a központ intézkedéseit, melyek értelmében a javasolt pontozatok a helyi viszonyoknak megfelelően módosíthatók. A napra nézve határozottan rendelkezik olyképen, hogy **az idei Péter Pál napja legyen a Vöröskereszt-egylet,** s csakis ezen egy napon lehet a nemes célra országos gyűlést tartani. — A tárgyhöz dr. Meskó Miklós, dr. Kovács László, dr. Söldös Béla, dr. Zehery István, Süte István és dr. Kármán Aladár szóltak s a határozat az lett, hogy Péter és Pál napján: június 29-én az Országos Vöröskereszt-egylet céljaira megyeszerte gyűlést tartatnak. A gyűlés rendezésével a választmány az elnökséget bízta meg, mely a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni. — Ezzel a gyűlés az elnök életével véget ért.

Pénzügyintézetek központja megalakulása. Budapesten a pénzügyminiszter elnöklésével folyó hó 1-én nagy érdeklődés mellett ment végbe a Pénzügyintézetek Központ megalakulása, melyen városunkból: dr. Baksay Dezső ügyész, Fényes Sándor, Marikovszky Géza, Máté Jenő és Müller Vilmos igazgatók vettek részt. Rozsnyóról Kozma Ferenc igazgató, Putnokról Farkas Gyula igazgató és Balázs vett részt. Sajnos és meggyeserte méltó megütközést kelt az, hogy a választmányban, melynek tagjai sorába Fényes Sándor és Kozma Ferenc vezérigazgató is jelöltetett, vármegyénk egyáltalán nem jutott képviselőnek. A hadikölcsönjgyűlésnél is megmutatta e vármegye anyagi erősségét s minden egyéb körülmény igazolja azt, hogy mennyire indokolatlan és bántó a mellőzés!

Záróünnepély. A helybeli állami polgári leányiskolában f. hó 3 án szombaton délelőtt 10 órakor volt a záróünnepély. A növendékek reggel kimentek a temetőbe és honleányi érzésüknek kellőképpen is kifejezést adni kívántak azzal, hogy az itt elhunyt katonák sírját virággal díszítették. Azután visszamentek az iskolába, hol kezdetét vette a záróünnepély. A növendékek énekeltek, Kárpátiné Kardos Jusz-tin igazgató szép tanévzárási beszédet intézett a növendékekhez, megemlékezve a lefolyt tanév eseményeiről. Holló Jolán IV. oszt. növendék imát mondott s ezzel az ünnepély, melyen a tantestület tagjai teljes számban vettek részt, véget ért.

Katonazene. Mult vasárnap d. e. 11 től 1 óráig az Erzsébet téren szórakoztatta a közönséget a 80 ik cs. és kir. gyalogezred kinttő zenekara. — Délután a Széchenyi-kertben játszott a zenekar nagy közönség előtt, azonban a vihar szétzavarta a publikumot. Junius 1-én, áldozó csütörtökön is volt az Erzsébet-téren délelőtt 11 órától 1 óráig katonazene.

Óvodai jótékony célú ünnep lesz pünkösdi vasárnapján délután fél 4 órakor Rimaszombatban, az állami óvoda udvarán 40 filléres belépő díj mellett. A bevétel egy részét egy a Kárpátokban felállítandó óvoda javára, más részét az intézet felszerelésére fordítják. — Az érdeklődőket és a szülőket tisztelettel meghívja az Óvodá.

Fáklyás-zenés körmenet. Abból az alkalomból, hogy vitéz hadseregünk az olasz harcziéren Asiagot és Arsiert az ellenség hatalmasan megerősített pontját elfoglalta, a cs. és kir. 80. gyalogezred, melynek legénysége szintén a déli harcziéren küzd, zenés körmenetet rendezett folyó hó 1-én városunkban. — Hihetetlen gyorsan terjedt híre a fáklyás-zenés körmenetnek s este 9 óra tájban már ezrekre menő nép gyülekezett az Erzsébet téren. Itt a pénzügyigazgatóság épületében levő főörség előtt sorakoztak a fáklyákkal és lámpionokkal ellátott katonák s a zenekar. A téren sorfalat állított a kivezényelt legénység. 9 óra után *Nachtal* ezredes kiadta a parancsot az indulásra s ő a tisztekekkel együtt haladt a menet élén. A *Rödetsky* induló hangjai mellett indul meg a tüntető körmenet s a Rákóczi utcán és Hunyadi-terén át a Közkórház előtt haladt a Tompa-terre a vármegyeház sarkáig, hol az alispán lakása előtt két darabot eljátszott a zenekar s aztán a Vörö-Kereszt kórház elé vonult, innen a Thököly- és Kossuth-utczákon át a városháza elé mentek, hol a zenekar a szózatot játszta és több magyar dalt adott elő. A Hymnust énekelte még a polgári ifjúság s élénk lelkes kiáltások halatszóttak: „Éljen a király, éljen a mi vitéz hadseregünk!” „Le a hitszegő olaszszal!” „Vesszen az áruló olasz!” stb. stb. Szóval elmúlt már 10 óra, mikor a zenekar rázendített a híres Deutchmeister indulóra és ennek hangjai mellett vonult vissza a menet a kiindulási helyére a főörséghez. Itt megszólalt a trombita s takarodót fújt a legénységnek és közönségnek, mely példás rendben oszlott szét.

Madarak és fák napja. A helybeli állami elemi fiu és leányiskolák május hó 29-én délelőtt élénk érdeklődés mellett tartották meg az évente szokásos és előírászerű „Madarak és fák napját.” D. e. 9 órakor a növendékek példás rendben, tanítóik és tanítónők vezetésével kivonultak a Széchenyi-kerthe, hol a közönség is csakhamar gyülekezett s élvezettel hallgatták a növendékek szép énekeit és szavatait. Az ünnepélyt *Matolcsy Pál* igazgató nyitotta meg, szép szavakkal vázolván az ünnepély czélját és jelentőségét. Nagyon szép és a figyelmet mindvégig lekötő beszédet mondott *Paál Gyula* tanító, általános tetszést keltve a gondosan kidolgozott alkalmi beszéddel. A növendékek együttesen s a két iskola növendékei külön-külön is énekeltek szép dalokat s szavaltak nagy tetszés mellett: *Loysch Alice*, *Altmann Erzsébet*, *Lengyel Julia*, *Benkovics Margit*, *Matolcsy Magduska*, *Schlosser Erzsébet*; továbbá: *Halász Dezső*, *Bálint István*, *Ragályi Antal*, *Uthy István*, *Soós László* és *Mokánszky Tibor*. A szép lefolyású ünnepély végén a növendékek lelkes fogadalmat tettek arra, hogy a hasznos állatokat és a fákat kimélni fogják s ügyelni fognak arra, hogy azokat mások is kiméljék.

A „Forgácsok”, a mi büszkeségünknek: Hanvai Remeténkn k legujabb nagy sikerű szellemi terméke országszerte élénk hatást keltett. Országos nagyjaink, politikusok, költők, írók üdvözlök meleg, poétikus levelekben bölcs Nesztorunkat. *Thuránszky Zoltán* pedig Thurapatakán olvasván Hanvaynak *Tompáról* irt lelkes visszaemlékezéseit, 10 koronát küldött a jeles szerzőhöz, aki azt a „*Tompa Kultur-társaság*” tőkétéhez csatoltatta. Ennek alapját lapunk felhívására 100 koronával éppen a minden szépért, jóért lelkesülő *Hanvay Zoltán* vetette meg.

Pályázat tanítói állásokra. A kultusz-miniszter a következő állami elemi népiskolai tanítói állásokra hirdet pályázatot: *Bánréve* nőtanító ref., *Martonháza* tanító ág. h. ev. kántor, tót, *Oláhpatak* tanító ág. h. ev. kántor, tót, *Rimaszombat* egy állás r. kath., *Susa* tanító ref. kántor. Pályázati kérvények junius 1—15-ike között adandók be.

Halálos végű fadöntés. Klenócz melletti erdőszegben május 19-én fadöntéssel foglalkoztak az emberek, köztük a 17 éves *Balczjár János* is, ki nem figyelt eléggé s nem vette észre, mikor egy kidöntött fa felé dőlt. A nagy lendülettel dülő fa a fiatal legényt elütötte s olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy csakhamar meghalt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely a vizsgálatot megindította s a hulla boncolása május 21-én ment végbe Klenóczon. A nyomozás folyik, hogy nem terhel-e valakit mulasztás vagy gondatlanság.

Pályázatok. A rimaszombati m. királyi pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó rimaszombati, esetleg más adóhivatálnál gyakornoki állásra 800 korona segélydíjjal pályázat van hirdetve, melynek határideje két hét. A m. kir. kassai posta- és távirdaigazgatóság pályázatot hirdet a *sajóháza postaiügynöki állásra* szerződés mellett.

Tegnap és ma. Ilyen címmel nyomtatott füzetet kaptunk Sárospatakról *Zilahy Kiss Jenő* tollából, ebben a sárospataki főiskolának Miskolcra való áthelyezése ellen nyilatkozik, sok szeretettel a régi főiskola iránt s régebbi jelentésekből sokat idéz. A 25 lapos füzet ára 1 kor., a „Sárospataki oltalmazó liga” javára.

Súlyos bánattól megtört lélekkel, zokogó fájdalommal tudatom mindazokkal, akik szerencsétlen sorsom iránt részvétet éreznek, hogy szegény férjem:

KÁLMÁN LAJOS

m. kir. adótiszt,

akit szorgalmas munkássága tett gyógyíthatatlan beteggé, május hó 27-én a kolozsvári orvosi egyetem elmegyógyászati klinikáján jobblétre szenderült. — Temetése ugyanott május 29-én volt.

Rimaszombat, 1916. május 31.

Kálmán Lajosné

magy. királyi adótiszt özvegye.

Gyanus haláleset. Mult hó 24-én egy ismeretlen 20—25 évesnek látszó embert szállítottak Feledről a közkórházba, hol ez zavartan beszélt és semmiféle adatot nem tudott mondani származására és kilitére vonatkozólag. Fején azonban súlyos sérülések nyomai voltak s 29-én az ember anélkül, hogy bármilyen tájékoztató adatot szolgáltatott volna, meghalt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely a vizsgálatot elrendelte. *Fodor Zoltán* vizsgálóbíró a hullát 29-én lefényképezte s a boncolást elrendelte.

Rozsnyón panaszkodnak. A „Sajóvidék” kedves lapjárunk humorosan adja be a rozsnyói publikumnak, hogy junius 1-től a villany ára a gazdasági egyensúlyra való tekintettel hektowatt óránként 8 fillérre emeltetik. Persze a keserű humor mögül kiérezhető a kellemetlen érzés, mi e hír nyoinán fakad; hát mit szóljunk mi, kik hektowatt óránként 13 fillért izzadunk ki a villanyvilágításért. Már nem is panaszkodunk, hanem méltó resignációval adjuk meg magunkat a sors ezen és hasonló csapásainak. Csak azt sajnáljuk, hogy a kisebb emelésnél nem lázongunk, talán akkor nem szökkenének az árak olyan hatalmas lendülettel, mint így — ha megnyugszunk!

Csaló lökereskedő. *Blau Adolf* losoncai lakos, kereskedő, a mult év január havában Losonczon tartott lószorozásokat megelőző napok egyikén *Diószeghy László* huszárszázados, aki a lóvásárlásoknál közreműködött, meg akarta vesztegetni abból a czélből, hogy ez az ő katonai czélra kevésbé alkalmas lovait hivatalos kötelességének megszegésével vétesse meg a hadsereg részére. *Diószeghy* százados azonban nemcsak visszautasította az ajánlatot, de föl is jelentette *Blau Adolfot*, akit e cselekményért a budapesti királyi büntetőtörvényszék a hadviselés érdekei ellen elkövetett büntett címén egyévi börtönrre és ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Mind az ügyész, mind az elítélt semmiségi panaszt jelentett be.

Vasuti kisajátítás és hitelesítés. A Grünvald és Schiffer czég által épített Rimaszombat poltári helyi érdekű vasut részére kisajátított területekre vonatkozó térkép, összeírás és egyéni kimutatás hitelesítése a *Rudenszky J.* — igazságügyminiszteri osztálytanácsos elnöklelte alatt kiküldött bizottság által Rimaszombatban május 29-én, Susányban 30-án és Poltáron 31-én vitetett keresztül. — A *Szesztay László* mérnök műegyetemi magántanár által készített terveket és összeírást az érdekelt felek észrevételének meghallgatásával a bizottság, melynek mind a három napon a vasutvonal bejárására külön vonat állott rendelkezésére — hitelesítette. A kisajátított területért járó s az egyéni kimutatásban kiténtetett kisajátítási összeg tekintetében az érdekelték ró-

széről az illetékes telekkönyvi hatóságuknál f. évi junius 15-éig ellenvetésnek illetve igénybejelentésnek van helye.

„Görgei Artur Pécselt” czim alatt érdekes cikk jelent meg *Forgon Lajos* dr. pécsi posta- és távirda igazgató helyettes tollából a „*Pécsi Napló*” ban, akinek értékes írásai gyakran látnak hasábjainkon is napvilágot. A cikk *Görgei Arturnak* egy eddig ismeretlen epizódját írja le, amelyről a Görgei irodalom eddig nem tudott, de amely megérdemli a megörökítést. A cikk azzal az idővel foglalkozik, mikor Görgei 1868-ban Pécselt járt, mint a Budapest—Esztergom—Szászvárosi Bánya és Téglaverő r.t. kiküldöttje.

„Itt történt Görgeivel egy — inkább a jelenlétükre, mint ő magára — kínos epizód. Ugyanis, mikor az *András* aknából a fölvonógép fölszínre hozta az urakat, *Görgei* zsebébe nyult és a gép kezelőjének, *Berwanger János* gépésznek pár forint borraalót akart adni. A gépész azonban tiltakozó kézmozdulat mellett hátra lépett és zord hangon szólt:

— Hazaárulótól nem fogadok el ajándékot!

A társaság tagjai megdöbbenve néztek össze, csak *Görgei* maradt nyugodt s minden fölindulás nélküli, barátságos hangon kérdé:

— Ön engem hazaárulónak tart?

— Igen, válaszolt habozás nélkül a gépész.

— Akkor gyűlöl is ugye? Kérde tovább *Görgei*.

— Hogyne!... A hazaárulót mindenki gyűlöl, felelt az tovább, a hazaáruló halált érdemel!...

Görgei fájdalmas mosollyal kérdé tovább: Hát akkor miért nem ejtett be a fölvonóval együtt a több száz öles mélységbe?

Az jobb lett volna Önnek is, nekem is!...

Azért nem, válaszolt a gépész, mert a fölvonóban mások is voltak; ártatlanokat pedig csak nem pusztíthatok el!

— Ön derék, őszinte ember — folytatta nyugodtan *Görgei*; volt Ön katona?

— Igen, szólt a gépész, — honvéd voltam — és negyezte a csapattestet, melyben a szabadságharcot végigküzdöttem.

Görgei további barátságos érdeklődésére elmondta a gépész, hogy milyen csatákban vett részt s mikor fölemlítette, hogy egyszer vele, a fővezérrel is találkozott a csatasíkon, mikor még őt legjobban ünnepelte a magyar hadsereg s mikor még érette minden honvéd kész volt berohanni a biztos halálba: a zord férfi egészen megszédült s szinte neki melegegett a lelkesedéstől. De gyorsan magához tért s hirtelen elhallgatott és arcza fölvette az előbbi zord vonásokat.

Görgei az urakhoz fordult s miután megjegyezte, hogy ezzel az őszinte, derék emberrel kedve lett volna kezetszorítani, kijelentette, hogy a gépész igazat mond, az általa említett csapat tényleg részt vett a kérdéses csatákban s azokon nyilvánvalólag jelen volt ő is, különben nem tudna azokra ily pontosan visszaemlékezni.

A társaság tagjai szótlanul hallgatták *Görgei*it, aki észre véve a nyomott hangulatot, azok nagy megkönnyebbülésére más tárgyra terelte a beszédet. Este 10 órakor a vendégek visszatértek az Aranyhajóba, másnap reggel pedig mind a négyen elutaztak Pécsről.

A fent előadottnak s közelebbről az *András* aknán lefolyt jelenetnek még két élő tanuja van: *Stépan Miksa* nyugalmazott főbányatanácsos és *Werner J. Ottó*, a pécsi bányai igazgatóság nyugalmazott főfelügyelője.

Az *András*-aknán lefolyt kínos jelenetnek azonban fölötte érdekes epilógusa is van, amit lehetetlen elhallgatni. *Berwanger János*, a szókimondó gépész ugyanis a boszniai első okkupációs hadjárat alkalmával a magyar és osztrák sereggel Boszniába került, mint markotányos és ott — miután tetten érték, hogy a fölkelőket bujtogatta és levelében elárulta nekik a mi hadtitkainkat — *Reinländer* tábornok parancsára fölakasztatott 1878. augusztus havában, tehát pontban 10 évvel a *Görgei*vel megjátszott jelenet után. És mikor az *András*-aknán lefolyt jelenetnek egyik tanuja a fővezért szigorúan megleczkéztető közkatona sorsáról értesítette *Görgei*it: neki akkor sem volt egy szava sem az esetre, csak szomorú mosollyal bólintott egyet rá.

Évzáró ünnep. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban május hó 29 én tartották az évzáró ünnepet, amelynek kimagasló momentuma volt *Loysch* Ödön igazgató szónoki fordulatokban gazdag beszéde. Ebben a mai állapotokon végig tekintve, tanúságot vont az iskolára és az ifjuság működésére a jövőt illetően. A lelkes hangulatban lefolyt ünnepeken esetenként *Gyürky Pál* főesperes mondott szívből jövő hálaimát s a himnusz és a szózatot énekelték.

A nyomorék hadiárva napja. A Gömörvármegyei Fehér-Kereszt Egyesület által rendezett nyomorék hadiárva napjának vármegyebeli jövedelme eddig 6563 kor. 18 fillér, ezen tekintélyes összeg azonban még emelkedni fog. E héten még a következő összegek átvételét nyugtázza az elnökség: *Murányaljai körjegyzőség* 100 24, *bátikai körjegyzőség* 47 10, *rimabányai körjegyzőség* 27 90, *nagyszuhai körjegyzőség* 66 82, *szkárosi körjegyzőség* 65 10, *Tiszolcz község* 55 80, *garamvölgyi főszolgabíró gyűjtése* 221 kor. 70 fillér.

Tanulók adakozásai. A helybeli főgimnázium tanulói a hernyózásból befolyt pénztulnyomó nagy részét: mintegy 550 koronát, a szegény tanulókat iskolai könyvekkel segélyező könyvtár javára adták. Ezenkívül 130 koronát gyűjtöttek az elpusztult kárpáti községek javára, különösen *Diákfalva* néven az ország tanulói adakozásából építendő községre.

Apolló-színház. A múlt héten változatos, vonzó programmal szórakoztatta az Apolló mozgóképszínház a szép számú közönséget. Az ünnep miatt szerda helyett — csütörtökön f. hó 1-én volt előadás. A *Nek Fantom* sorozat egyik sláger darabja került bemutatásra. Most szombaton és vasárnap kitűnő műsor van ismét.

Adományok. A Vöröskereszt egyesület céljaira újabb a következő szíves adományokat vettük:

Pénzbeliek: *Jellinek Bertalan* 20 kor., *Sütheő István* 50 kor., *Pöschl Ferenc* és *Gohn Emil* 8 korona.

Természetben: *Tornaljai Vöröskereszt* egyesület 675 drb ing, 104 drb alsónadrág, 53 pár harisnya. *Bánhidyi Istvánné* 45 drb kalarábé, 10 drb gyökér. *Balogh Jánosné Gesztete* 1 1/2 liter tej. Köszönettel nyugtázza az elnökség.

Közgazdaság.

Mezőgazdák, mezőgazdasági alkalmazottak és cselédek felmentésének meghosszabbítása.

Tekintettel az aratási és cséplési munkálatoknak elvégzéséhez fűződő rendkívüli fontos közgazdasági és katonai érdekekre, a Honvédelmi Minisztérium 10.100—1916. számú távirati rendeletével azon mezőgazdák, mezőgazdasági alkalmazottak és cselédek, akiknek a Honvédelmi Miniszter avagy a Hadügyminiszter által engedélyezett felmentésük 1916. évi május 31-én és 1916. évi augusztus 31-ke előtt letelne, 1916. évi szeptember hó 1-ig felmentette.

A honvéd kerületi és katonai parancsnokságok által ideiglenesen felmentettek azonban felmentésük lejártá után bevonulni tartoznak.

Az első ízben említett mezőgazdákat stb. tehát ezután is figyelemmel kell tartani, hogy az újabb felmentési záradék reá vezetése céljából a rendőrkapitányi hivatal 2. számú helyiségében saját érdekükben felmentési okmányuk vagy igazolványi lapjuk felmutatása mellett haladéktalanul jelentkezzenek s a munkaadó gazdák pedig alkalmazottaikat jelentkezésre utasítsák.

Katonai lóvásár Rimaszombatban. Junius hó 7-én reggel 8 órakor a vásártéren lókereskedők és nyilvántartó lappal ellátott lovak kizárásával *készpénzfizetés mellett katonai lóvásár fog tartatni.* — A rendőrkapitányi hivatal ez uton is felhívja azon lótartó gazdák figyelmét, kik lovaikat értékesíteni óhajtják, hogy lovaikat a jelzett időben a vásártérre vezessék elő.

Közgyűlések. A „*Csetnekvölgyi Helyiérdekű Vasut r.t.*” ez év junius hó 14-én Budapesten rendes közgyűlést tart. A részvénytár-

saság zárszámadása 103.207 K 63 fillér nyereséget mutat ki.

A „*Zólyombrezó—Breznóbánya—Tiszolci Helyiérdekű Vasut r.t.*” május hó 30-án tartotta Budapesten XXI-ik rendes közgyűlését, melyen vármegyének főispánja és alispánja is megjelent. A részvénytársaság mérlege szerint az 1915-ik üzletév nyeresége 361.318 K 72 fillért tesz ki.

A „*Magnezit-Ipar r.t.*” e hó 16-án tartja Budapesten rendes évi közgyűlését. A társaság 10.679 K 67 fillér nyereséggel zárta múlt esztendőjét.

A „*Murányvölgyi Helyiérdekű Vasut r.t.*” e hó 19-én délután 4 órakor tartja Budapesten

XXIII-ik rendes évi közgyűlését. A társaság mérlege 76.371 K 63 fillér nyereséget tüntet fel.

Volhynia gazdasági viszonyai. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a m. kir. kereskedelmi muzeum kiadásában megjelent a csapataink által megszállott volhyniai terület gazdasági ismertetése, mely részletesen leírja e terület földrajzi, etnográfiai, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi állapotát, ismerteti városait és vasuti összeköttetéseit. A kereskedelmi muzeum exportosztálya (Budapest, V., Akadémia u. 3.) a füzetet díjmentesen megküldi az érdeklődőknek.

Birtokbérlet.

Naprágy, Hubó, Széki-pusztá és keleméri birtokait ez év október havától bérbe adja

HANVAY LÁSZLÓ, CSÍZ,

3-4

Kereskedő tanulóul

egy jó házból való fiu felvétetik

Baksay J. és Fia

:: :: divatárüzletébe. 3-3

FÜRDŐ MEGNYITÁS.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy gépé-
:: szem bevonulása miatt a ::

várgedei fürdőt

csak Pünkösdi első napján
(vasárnap) junius hó 11-én

:: :: nyitom meg. :: ::

KOHN ALBERT, fürdőtulajdonos.

CSETNEKVÖLGYI HELYIÉRDEKŰ VASUT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

45—1916. szám.

Meghívó

a Csetnekvölgyi Helyiérdekű Vasut Részvénytársaságnak

1916. évi junius hó 14-én (tizennegyedikén) szerdán déli 12 (tizenkettő) órakor Budapesten II. Szilágyi Dezső-tér 1-ső szám alatt (II. emelet) tartandó

RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

NAPIREND:

- 1 Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1915. évi mérleg végleges megállapítása.
- 2 Határozat a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
- 3 Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.

- 4 Határozat az üzemkezelési szerződésünkhöz fűződő póthatározmány tárgyában.
- 5 A felügyelő-bizottság megválasztása egy évre és tiszteletdíjának megállapítása ugyanennyi időre.

Budapest, 1916. május 25.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Aki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt Budapesten: a „Magyar Általános Hitelbank”-nál (V., József-tér 2. sz.) vagy *M/m. Frank-furiban*: a „Dresdner Bank”-nál legkésőbb 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni.

Az államkincstár, Gömör és Kishontvármegye szavazati jogukat a részvények letétele nélkül gyakorolhatják.

Minden 10 részvény egy szavazatra jogosít.